

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **Ing. M. Š.**, zastoupený JUDr. Ing. Tomášem Jiroutem, advokátem se sídlem Západní 31, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze dne 15. 5. 2025, č. j. 41 A 38/2025–23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Městský úřad Slaný (dále jen „*městský úřad*“) vydal na základě žádosti vlastníků nemovitosti dodatečné stavební povolení ze dne 22. 6. 2023, č. j. MUSLANY/34197/2023/SÚ, na zateplení fasády objektu č. p. Y na pozemku parc. č. st. X v katastrálním území S. (dále jen „*stavba*“). K odvolání žalobce žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 9. 2023, č. j. 123553/2023/KUSK, rozhodnutí městského úřadu zrušil a řízení o dodatečném povolení stavby zastavil.

[2] Žalovaný dále rozhodnutím ze dne 13. 3. 2025, č. j. 041624/2025/KUSK, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí městského úřadu ze dne 28. 12. 2023, č. j. MUSLANY/88481/2023/SÚ. Posledně zmíněným rozhodnutím bylo zastaveno řízení o nařízení odstranění stavby.

[3] Žalobce proti oběma rozhodnutím žalovaného podal žalobu u Krajského soudu v Praze (dále jen „*krajský soud*“), který ji usnesením ze dne 15. 5. 2025, č. j. 41 A 38/2025–23, odmítl pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

[4] Krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2023 bylo žalobci doručeno dne 11. 11. 2023. Krajský soud konstatoval, že ve vztahu k uvedenému rozhodnutí žalovaného se ještě uplatní dvouměsíční žalobní lhůta podle § 72 odst. 1 s. ř. s., neboť bylo vydáno i oznámeno před 1. 7. 2024, tedy před účinností § 306 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „*stavební zákon z roku 2021*“), který stanoví měsíční žalobní lhůtu. Poslední den lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2023 tak nastal dne 11. 1. 2024. Žalobce však žalobu podal až dne 4. 5. 2025, tedy zjevně opožděně.

[5] Co se týče rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025 (doručeného žalobci dne 17. 3. 2025), krajský soud uvedl, že se k němu vztahuje již nová úprava žalobní lhůty podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, neboť toto rozhodnutí bylo vydáno i oznámeno po 1. 7. 2024. Jednoměsíční žalobní lhůta ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025 tak uplynula dne 17. 4. 2025, zatímco žalobce podal žalobu až dne 4. 5. 2025. I v tomto případě byla podle krajského soudu žaloba opožděná.

[6] Proti usnesení krajského soudu podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[7] Stěžovatel namítá, že usnesení krajského soudu je nezákonné a nepřezkoumatelné. Poukazuje na to, že měsíční žalobní lhůta dle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 neplatí pro rozhodnutí o přestupku. Stěžovatel tvrdí, že tato výjimka se uplatní i v jeho případě. I v projednávané věci se totiž jedná o přestupek, neboť „*porušením platných předpisů došlo k ohrožení života a majetku lidí*“. Domnívá se tedy, že mu náležela dvouměsíční lhůta k podání žaloby. Stěžovatel nakonec tvrdí, že žaloba se týkala i porušení zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií (dále jen „*zákon o hospodaření energií*“), k uvedenému zákonu se zkrácená žalobní lhůta nevztahuje.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením. Uvádí, že žaloba nesměřovala proti rozhodnutím žalovaného o přestupku; byla podána proti rozhodnutím vydaným podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), nikoli podle zákona o hospodaření energií.

[9] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Úvodem Nejvyšší správní soud připomíná, že při odmítnutí žaloby přichází pojmově v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS; všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Nezákonnost usnesení o odmítnutí návrhu ve smyslu

pokračování

§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení procesní právní otázky soudem, nebo také v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015-128).

[12] Spornou otázkou je, zda krajský soud po právu odmítl žalobu stěžovatele z důvodu její opožděnosti.

[13] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*

[14] Podle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *žalobu proti rozhodnutí stavebního úřadu, s výjimkou rozhodnutí o přestupku, lze podat do 1 měsíce poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno.*

[15] Podle § 330 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 *řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.*

[16] Podle § 334a odst. 3 věty druhé stavebního zákona z roku 2021 *pro účely přechodných ustanovení v části dvanácté hlavě II dílu 4 se za den nabytí účinnosti tohoto zákona považuje 1. červenec 2024.*

[17] Stěžovatel žalobou napadl dvě rozhodnutí žalovaného, a to rozhodnutí ze dne 27. 9. 2023 (týkající se dodatečného stavebního povolení) a rozhodnutí ze dne 13. 3. 2025 (týkající se řízení o nařízení odstranění stavby). Z kasační stížnosti je patrné, že stěžovatel opožděnost žaloby ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2023 nerozporuje, neboť veškerá jeho argumentace se týká otázky, zda mu náležela obecná dvouměsíční lhůta k podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s., nebo zvláštní měsíční lhůta dle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021; tato otázka je však relevantní jen ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025. Nejvyšší správní soud se tedy bude zabývat jen správností závěru krajského soudu ve vztahu k opožděnosti žaloby směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025.

[18] Jak bylo uvedeno výše, žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 3. 2025 zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil rozhodnutí, kterým městský úřad zastavil řízení o odstranění stavby. Žalovaný tedy nerozhodoval o přestupku, jak mylně tvrdí stěžovatel v kasační stížnosti. Přestupkové řízení je druh správního řízení, jehož účelem je autoritativně rozhodnout o tom, zda se stal přestupek, kdo jej spáchal, a jaký správní trest za něj uložit. Řízení o nařízení odstranění stavby není přestupkovým řízením.

[19] Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025 je rozhodnutím *stavebního úřadu*, na které se vztahuje měsíční žalobní lhůta dle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021. Pro úplnost lze dodat, že ačkoli zákonodárce v § 306 stavebního zákona z roku 2021 používá pojem *stavební úřad*, z kontextu tohoto ustanovení (zejména pak použití pojmu v souvislosti se soudním přezkumem rozhodnutí zmiňovaného správního orgánu) je zřejmé, že jde pouze o neobratnou formulaci zákonodárce. Rozhodnutím stavebního úřadu je nepochybně myšleno konečné rozhodnutí správního orgánu ve věci, v projednávaném případě rozhodnutí žalovaného jako odvolacího správního orgánu.

[20] Na výše uvedeném nic nemění ani tvrzení stěžovatele, že v žalobě namítal také porušení ustanovení zákona o hospodaření energií. Stále platí, že rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025, které se věcně týká nařízení odstranění stavby, je rozhodnutím *stavebního úřadu*, na které se vztahuje speciální žalobní lhůta dle § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021.

[21] Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, upravujícího lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu, opakovaně zabýval se shodnými závěry. V nynější věci zdejší soud neshledal důvod se od dosavadní judikatury odchýlit a níže její závěry rekapituluje.

[22] Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je obecně upravena v § 72 odst. 1 s. ř. s. Speciální úprava žalobní lhůty obsažená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021 nabyla účinnosti dne 1. 1. 2024, s ohledem na § 331 ve spojení s § 334a odst. 3 větou druhou téhož zákona však byla aplikovatelná až na řízení zahájená ode dne 1. 7. 2024. V nyní posuzované věci je nesporné, že rozhodnutí žalovaného, k němuž míří kasační argumentace, bylo vydáno dne 13. 3. 2025 a doručeno stěžovateli dne 17. 3. 2025; **k vydání i doručení rozhodnutí žalovaného tedy došlo již v době účinnosti stavebního zákona z roku 2021 a proto byl aplikovatelný § 306 tohoto zákona, jak správně uvedl krajský soud.** Judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k závěru, že v takovém případě se uplatní lhůta pro podání žaloby zakotvená v § 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021, a žaloba tudíž musí být podána do jednoho měsíce od doručení rozhodnutí stavebního úřadu (srov. např. rozsudky ze dne 9. 4. 2025, č. j. 1 As 10/2025-34; ze dne 17. 4. 2025, č. j. 1 As 25/2025-30; ze dne 22. 4. 2025, č. j. 1 As 247/2024-90; ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 254/2024-26; či ze dne 15. 5. 2025, č. j. 3 As 242/2024-39).

[23] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že na výše uvedené nemají vliv ani závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24 (dostupné na <https://nalus.usoud.cz>). V tehdy projednávané věci bylo rozhodnutí Magistrátu města Plzně (žalovaného) tehdejší stěžovatelce doručeno dříve, než byla aplikovatelná zvláštní úprava žalobních lhůt podle § 306 stavebního zákona z roku 2021 (tj. před 1. 7. 2024), zatímco žaloba byla podána již v době aplikovatelnosti zvláštní úpravy žalobních lhůt dle stavebního zákona z roku 2021 (tj. po 1. 7. 2024). V takové situaci Ústavní soud shledal, že použití nové právní úpravy je porušením práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. V nynější věci však nebylo „*nepravě retroaktivně zkráceno dříve vzniklé právo stěžovatelky podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců, tedy za dříve stanovených podmínek*“ (srov. citovaný nálezn sp. zn. I. ÚS 3241/24).

[24] Stěžovateli bylo oproti věci řešené citovaným náleznem Ústavního soudu rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2025 doručeno **již v době aplikovatelnosti § 306 stavebního zákona z roku 2021**. V okamžiku doručení tohoto rozhodnutí mu tedy podle účinné právní úpravy (§ 306 odst. 1 stavebního zákona z roku 2021) vzniklo právo podat žalobu ve lhůtě jednoho měsíce; právo podat žalobu ve dvouměsíční lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. mu proto s ohledem na okamžik doručení rozhodnutí žalovaného vůbec nevzniklo. Aplikace nové právní úpravy lhůt pro podání žaloby proti rozhodnutí stavebního úřadu na lhůty započaté po dni 1. 7. 2024 tedy není v rozporu se závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 3241/24 (srov. již výše citovaný rozsudek č. j. 1 As 247/2024-90). Nadto, Ústavní soud v odkazované věci nepřistoupil ke zrušení § 306 stavebního zákona z roku 2021 a v odstavci 35 citovaného nálezu uvedl, že

pokračování

soudní řízení zahájená za účinnosti nové právní úpravy se budou touto novou úpravou řídit, což jen podporuje výše uvedený závěr kasačního soudu.

[25] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud tudíž postupoval v souladu se zákonem, pokud žalobu, kterou stěžovatel podal dne 4. 5. 2025, odmítl pro opožděnost.

[26] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[27] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 9. října 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu